

פתרון תרגול- ירושה ב'

תוקף צוואה

1. עם קריאת צוואה של רותי התגלה כי היא הורתה על כך שבידי יאיר, חברה הוותיק ביותר, הסמכות לבחור את יורשיה וכן לחלק את עיזבונה בהתאם לשיקול דעתו. שרונה, נכדתה, מתנגדת לכך בתוקף וטוענת כי לצוואתה של סבתה אין תוקף.

מה הדין?

- א. בצוואתה הורתה רותי על רצונה האישי, ככל שהייתה לה הכשרות לצוות צוואתה תקפה.
- ב. צוואתה של רותי תקפה.
- ג. **בצוואתה של רותי היא מוסרת ליאיר סמכויות שאינה יכולה למסור לאחר וכן רצונו האישי של יאיר הוא שמכריע, הצוואה באורטלה.**
- ד. צוואתה של רותי באורטלה מאחר ויש חשש למעורבות בצוואה.

2. בין 2010-2015 התגורר לידור עם בתו אורטל שטיפלה בו עקב היותו משותק ברגליו. אורטל, אשר סבלה מקשיים כלכליים ביקשה מאביה לכתוב צוואה בה הוא מוריש לה את כל רכושו. לדבריה, אם לא יעשה כך אין לה יכולת להמשיך ולטפל בו. לידור עשה כדבריה וב-1.1.2014 ערך צוואה כאמור. ב-2015 עברה אורטל להתגורר בקיבוץ ואחותה הצעירה, מיכל, החלה לטפל באביה בדירתה שבקיבוץ. ב-2018 נפטר לידור וצוואתו האחרונה היא אותה צוואה שהתבקש לכתוב על ידי אורטל. מיכל טוענת, ובצדק, שאביה היה תחת השפעה בלתי הוגנת ואף איום ותחבולה של אחותה.

מה הדין?

- א. צוואתו של לידור בטלה.
- ב. היות והיה בידיו של לידור לבטל את הצוואה והוא לא עשה כן החל משנת 2016, צוואתו תקפה.
- ג. היות והיה בידיו של לידור לבטל את הצוואה והוא לא עשה כן החל משנת 2017, צוואתו תקפה.
- ד. **היות והיה בידיו של לידור לבטל את הצוואה והוא לא עשה כן החל משנת 2015, צוואתו תקפה.**

הוראות צוואה

3. בצוואתו הוריש יונתן את עיזבונו לבת זוגו, רותי, לשלושת ילדיו, שני, בגין ויוגב, לאמו, אירנה, ולחברתו הטובה, זיו. יורשיו רבים ביחס לחלקם בעיזבון.

מה הדין?

- א. רותי תירש חצי מעיזבון, ילדיו אמו ואירנה ירשו את השאר בחלקים שווים.
- ב. **העיזבון יחולק בין כולם בחלקים שווים.**
- ג. רותי תירש שליש מהעיזבון, ילדיו ירשו כשליש מהעיזבון אשר יחולק ביניהם בחלקים שווים, אירנה וזיו ירשו את השאר בחלקים שווים.
- ד. רותי תירש שליש מהעיזבון, ילדיו אמו ואירנה ירשו את השאר בחלקים שווים.

4. רן הורה בצוואתו כי חברו, גיל, יירש את אחד מבקבוקי הוויסקי באוסף המשובח והיוקרתי שלו אך לא ציין בקבוק מסוים.

מה הדין?

- א. גיל זכאי לבחור כרצונו מתוך האוסף הפרטי.
- ב. **גיל זכאי לקבל את אחד מהבקבוקים אשר שוויו הוא בינוני ביחס לשאר.**
- ג. גיל זכאי לבקבוק הזול ביותר באוספו של רן.
- ד. גיל זכאי לבקבוק היקר ביותר באוספו של רן.

5. פנינה נפטרה והותירה צוואה אשר מתייחסת לדירת מגוריה בלבד, אותה הורישה לבתה רונה. לפנינה נכסים רבים ושני בנים נוספים.
מה הדין?

- א. חלקה של רונה יקוּזז מחלקה בשאר העיזבון כך שכל ילד ירש מהעיזבון בחלקים שווים.
- ב. **שאר העיזבון יחולק בחלקים שווים בין שלושת ילדיה של פנינה.**
- ג. רונה זכאית רק לדירת המגורים אותה ירשה, שאר העיזבון יחולק בין שני אחיה.
- ד. במידה וילדיה של פנינה מעוניינים אף הם בדירה יוכלו לפנות לבית המשפט אשר רשאי לחלק את הדירה בין שלושתם כך שכל ילד יירש בחלקים שווים.

פרשנות צוואה

6. בצוואתו כתב רונן כי את דירת מגוריו בהרצליה תירש בתו הקטנה והאהובה. לרונן ארבעה ילדים כאשר בתו הצעירה ביותר, שושי, בת תשע עשרה והמבוגרת ממנה, רות, בת 21. שושי ורונן לא היו בקשר בשנת חייו האחרונה עקב התנגדותו לנישואיה בגילה הצעיר. רות טוענת כי כוונתו בצוואה הייתה מיריה, אשר טפלה בו וגרה עמו בשנתיים האחרונות.
איזה מהמשפטים הבאים אינו נכון?

- א. בית המשפט יפרש את צוואתו של רונן כך שתעשה על פי אומד דעתו כפי שהיא משתמעת מהצוואה.
- ב. בית המשפט יפרש את צוואתו של רונן כפי שמשמע מהנסיבות החיצוניות, זאת ככל שאומד דעתו של רונן אינו משתמע מתוך הצוואה.
- ג. **בית המשפט אינו מכריע במקרים בהם פרשנותה של צוואה שנויה במחלוקת בין היורשים אלא אם כן יש להכריז על בטלותה של הצוואה.**
- ד. בית המשפט יפרש את צוואתו של רונן כך שתעשה על פי אומד דעתו כפי שהיא משתמעת מהצוואה ומהנסיבות החיצוניות יחד.

7. לאחר סכסוך של שנים בין בני המשפחה אשר הפך לסכסוך משפטי, החליט בית המשפט כי יש לפרש את צוואתו של אב המשפחה כך שאת כל רכושו תירש נכדתו, לפי כל פרשנות אחרת לצוואה לא יהיה תוקף. שאר בני המשפחה אינם מוכנים לכך ומבקשים שבית המשפט יכריז על בטלותה של הצוואה.
מה הדין?

- א. תחת נסיבות אלו ועקב היות הסכסוך משפחתי וארוך שנים בית המשפט יקבע כי הצוואה בטלה.
- ב. **בית המשפט יקבע כי הצוואה בטלה.**
- ג. בית המשפט יכריז כי יש לפרש את הצוואה כך שהיא תקפה ונכדתו תירש את כל רכושו.
- ד. תחת נסיבות אלו ועקב היות הסכסוך משפחתי וארוך שנים בית המשפט יפנה את הצדדים לגישור וימנע מלקבוע תוקף או בטלות של הצוואה.

עסקאות בזכות היורש

8. דור הלך לעולמו והותיר אחריו צוואה, לפיה בנו רועי יורש את הדירה והרכב ובתו נועה יורשת את הכספים הנזילים שעל שמו. לרועי יש נושה.
מה הדין?

- א. רועי רשאי להעביר את הרכב לנושה, בהסכם בכתב, כל עוד לא חולק העיזבון.
- ב. רועי רשאי להעביר את הרכב לנושה רק בהסכמתה של נועה בכתב, כל עוד לא חולק העיזבון.
- ג. רועי רשאי להעביר את הרכב לנושה, בהסכם בכתב רק לאחר חלוקת העיזבון ומעתה ואילך רועי לא ייחשב כיוֹרֵש.
- ד. **רועי רשאי להעביר את הרכב לנושה, בהסכם בכתב רק לאחר חלוקת העיזבון.**

9. נושה עיקל את זכותו של יורש בעיזבון שטרם חולק.
איזה מבין המשפטים נכון?

- א. היורש אינו רשאי להסתלק מהעיזבון והנושה זכאי לעקל גם מעבר לחלקו של היורש בעיזבון.
- ב. היורש חייב להסתלק מהעיזבון.
- ג. **היורש אינו רשאי להסתלק מהעיזבון והוא עדיין אחראי לחובות העיזבון.**
- ד. היורש חייב להסתלק מהעיזבון והוא עדיין אחראי לחובות העיזבון.

ירושה עתידית

10. רועי ערך הסכם עם חי, בנו, כי לאחר מותו הוא יצווה לו את מלוא העיזבון וזאת בתנאי כי חי יעבור להתגורר בסמיכות אליו.
מה הדין?

- א. ההסכם שערכו רועי וחי תקף.
- ב. **ההסכם שערכו רועי וחי בטל.**
- ג. רועי יכול להתחייב רק על חלק מהעיזבון ולא על מלוא העיזבון.
- ד. ההסכם בין רועי וחי יהיה תקף, בתנאי שחי הוא גם יורש על פי דין.

11. רועי העביר בחייו את דירתו לחלי, זוגתו לחיים, בתנאי שעד יום מותו הוא יתגורר בדירה או לחילופין היא תמצא לו דירה חלופית.
איזה מבין המשפטים נכון?

- א. **ההסכם שערכו רועי וחלי תקף.**
- ב. ההסכם שערכו רועי וחלי תקף בתנאי שהוא אושר על ידי בית המשפט.
- ג. ההסכם שערכו רועי וחלי אינו תקף.
- ד. אם רועי לא ערך צוואה סותרת ומאוחרת להסכם, ההסכם תקף.

שאלות סמכויות

12. דור הלך לעולמו. בין ארבעת יורשיו ישנו קטין.
איזה מהמשפטים הבאים נכון?

- א. לבית הדין הרבני אין סמכות ליתן צו קיום צוואה אלא רק לרשם לענייני ירושה.
- ב. לבית הדין הרבני אין סמכות ליתן צו קיום צוואה, אלא באישור האפוטרופוס הכללי משום שישנו קטין בין היורשים.
- ג. **בהסכמת כל הצדדים בכתב, לבית הדין יש סמכות ליתן צו קיום צוואה והוא רשאי למנות לקטין אפוטרופוס לעניין מתן ההסכמה.**
- ד. בהסכמת כל הצדדים בכתב, לבית הדין הרבני יש סמכות ליתן צו קיום צוואה והוא חייב למנות לקטין אפוטרופוס לעניין מתן ההסכמה.

13. יונתן התגורר מרבית חייו בישראל ונכסיו מצויים בישראל. יונתן נפטר בצרפת לאחר שהתגורר שם בשלושת החודשים האחרונים לחייו. היות ויש לו יורשים רבים ואף נושים רבים וכן כל נכסיו, הוגשה בקשה לבית המשפט למנות מנהל עיזבון. בת זוגו אשר עמה התגורר, שלומית, אשר אינה אחת מיורשיו, טוענת כי בית המשפט בישראל אינו מוסמך לדון בירושתו.
מה הדין?

- א. ככל שמרכז חייו של יונתן היה בצרפת בית המשפט בישראל אינו מוסמך לדון בירושתו.
- ב. בית המשפט אינו מוסמך לדון בירושתו של יונתן.
- ג. **בית המשפט מוסמך לדון בירושתו של יונתן.**
- ד. ככל שמרכז חייהם של יורשיו של יונתן הוא בישראל בית המשפט מוסמך לדון בירושתו.

14. לפני כחמש שנים ערכה לימור צוואה בכפוף לדין הישראלי. לפני כשלוש שנים הגרה לאוסטרליה שם אובחנה כחולה בסכיזופרניה. עקב ההחמרה במצבה של לימור חזרו היא ובת זוגה, מירי, להתגורר בארץ לחודש האחרון בחייה על מנת שתהיה קרובה להוריה. עם פטירתה של לימור, אשר לה נכסים בישראל, טוענים חלק מיורשיה כי הצוואה אינה תקפה. מירי, טוענת כי יש לבחון את כשרותה על פי הדין האוסטרלי שם התגוררה בשלוש השנים האחרונות.
מה הדין?

- א. על כשרותה של לימור לצוות יחול הדין הישראלי.
- ב. על כשרותה של לימור לצוות יחול הדין האוסטרלי.
- ג. יורשיה של לימור רשאים לפנות לבית המשפט בישראל על מנת שיכריע בשאלת כשרותה של לימור לצוות.
- ד. צוואתה של לימור אינה תקפה היות ולא הייתה לה כשרות לצוות.

15. בית המשפט הישראלי מוסמך לדון בצוואתו של עידן. על סעיפים 24 ו-31 בצוואתו חל הדין ההונגרי. סעיף 24 מפנה לדין הדרום אפריקאי וסעיף 31 מפנה לדין הישראלי. יורשיו של עידן טוענים כי רק הדין ההונגרי חל.
מה הדין החל?

- א. על סעיפים 24 ו-31 חל הדין ההונגרי.
- ב. על סעיף 24 חל הדין ההונגרי ועל סעיף 31 הדין הישראלי.
- ג. על סעיף 24 חל הדין הדרום אפריקאי ועל סעיף 31 הדין הישראלי.
- ד. על סעיפים 24 ו-31 חל הדין הישראלי.